

In de rubriek Arnhem voor Eeuwig beschrijft Peter Bloemendaal, oud-journalist van de *Arnhemse Courant*, aan de hand van foto's het leven in Arnhem vroeger. Vandaag: de oudste gildebakkerij.

▲ Het pand van bakkerij Stakebrand naast het Eiland in 1929, kort voor de overname door Abbenbroek. FOTO GELDERS ARCHIEF NR. 1501-11272

Toen een heel brood nog maar een dubbeltje kostte bij Stakebrand

De bakkerij bestaat al lang niet meer, maar was wel ooit de allereerste en dus oudste gildebakkerij van Arnhem: de fa. Stakebrand. De bakkerij op de hoek van de Wielakkerstraat en de Zwanenstraat -tegenover het Eiland- werd in 1767 opgericht door Gerrit Stakebrand. Hij kocht voor de somma van 45 gulden een bakkerijtje op en trad toe tot het gilde van 'Brouwers en Backers'.

Voor dat laatste moest Stakebrand eerst zijn vakbekwaamheid aantonen. Onder het toezien van gilde-leden moest hij *'een halven mud roggebrooden ieder a tienpond, twintig fransche brooden van twee stuivers 't stuk, en voor twaalf stuivers ordinaire krintetaartjes'* bakken. En verder: *'moetende dit alles na het alhier gewone formaat, en behoorlijke qualiteit, tegelijk in eenen oven, op hetzelfde hitte worden gebakken'*. Hij slaagde met glans.

De bakkerij zou onder de naam Stakebrand actief zijn tot in 1929, steeds gerund door nakomelingen van Gerrit. De bakkerij bouwde een flinke reputatie op. Dat leidde in 1896 tot het recht het Koninklijk Wapen te voeren, zo staat vermeld in een oorkonde, uitgegeven in 1917 ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de bakkerij.

Stakebrand bracht regelmatig

een eigen Prijs-Courant uit, waarop het Koninklijk Wapen en de duiding Hofleverancier prominent werden afgedrukt. De prijzen voor de producten van toen zijn vandaag de dag ondenkbaar, zo valt te lezen in de Prijs-Courant van 1920. Een brood kostte 10 tot 20 cent, afhankelijk van het soort. Kadetjes en Koningsbroodjes 10 cent per 6 stuks.

De bakkerij was ook in Arnhem wereldberoemd door de kwaliteit van de appeltaartjes en gemberbroodjes. De bakkerij was ook populair bij de Arnhemse jeugd: voor een paar centen konden ze een zak met koekkrumels kopen, en daar werd gretig gebruik van gemaakt.

In 1929 nam bakker Abbenbroek het bedrijf over: de bakkerij werd verkocht wegens gebrek aan opvolging. Abbenbroek runde de bakkerij tot in 1950. Ook hij moest verkopen wegens gebrek aan opvolging. De bakkerij kwam in handen van bakkersbedrijf Hilvers. De winkel verhuisde naar de Geelgorslaan op Monnikenhuizen, omdat de oude bakkerij al op de nominatie stond om te worden gesloopt.

Het pand stond daarna jarenlang leeg en verloederde steeds verder. De bakkerij werd in 1970 gesloopt, waardoor het Eilandplein ontstond.

▲ Het bakkerspand in 1965, in slechte staat. Het pothuis dat rechts tegen de bakkerij stond, is al verdwenen. FOTO GELDERS ARCHIEF NR. 1524-1561